



# DZIENNIK USTAW

## RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

---

Warszawa, dnia 10 maja 2023 r.

Poz. 883

### OBWIESZCZENIE

MARSZAŁKA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 10 marca 2023 r.

#### w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o rodzinnym kapitale opiekuńczym

1. Na podstawie art. 16 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2140 i 2243) oraz zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem 27 lutego 2023 r.

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity ustawy nie obejmuje:

1) art. 38–50 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), które stanowią:

„Art. 38. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, 1981, 2052 i 2262) w art. 833 § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Nie podlegają egzekucji świadczenia alimentacyjne, świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, świadczenia rodzinne, dodatki rodzinne, pielęgnacyjne, porodowe, dla sierot zupełnych, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z pomocy społecznej, świadczenia integracyjne, świadczenie wychowawcze, świadczenie dobry start, jednorazowe świadczenie, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329), rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), oraz dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952, 1901 i 2270).”

Art. 39. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1427, z późn. zm.<sup>a)</sup>) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Nie podlegają egzekucji świadczenia alimentacyjne, świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, świadczenia rodzinne, dodatki rodzinne, pielęgnacyjne, porodowe, dla sierot zupełnych, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z pomocy społecznej, świadczenie wychowawcze, jednorazowe świadczenie, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329), rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), oraz dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952, 1901 i 2270).”

---

<sup>a)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 1492 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 11, 41, 802, 1005, 1177, 1236, 1666, 1927, 1981, 2052 i 2105.

2) w art. 80 w § 2a pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) świadczeń alimentacyjnych, świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, świadczeń rodzinnych, dodatków rodzinnych, pielęgnacyjnych, porodowych, dla sierot zupełnych, zasiłków dla opiekunów, świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń integracyjnych, świadczeń wychowawczych, jednorazowych świadczeń, o których mowa w art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, świadczenia dobry start, rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), oraz dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3;”.

Art. 40. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.<sup>b)</sup>) w art. 21 w ust. 1 po pkt 8b dodaje się pkt 8c i 8d w brzmieniu:

„8c) rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270);

8d) dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952, 1901 i 2270);”.

Art. 41. W ustawie z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1286 i 1981) w art. 8 w ust. 2 dodaje się zdanie trzecie w brzmieniu:

„Do dochodu gospodarstwa domowego kredytobiorcy nie wlicza się także świadczenia dobry start, rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), oraz dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952, 1901 i 2270).”.

Art. 42. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, 353, 794, 1621, 1981 i 2105) w art. 139 w ust. 1 po pkt 7 dodaje się pkt 7a w brzmieniu:

„7a) kwoty nienależnie pobranego rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), i dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952, 1901 i 2270);”.

Art. 43. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 oraz z 2021 r. poz. 1162, 1981 i 2105) w art. 23 w ust. 10 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o:

- a) rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), osób pobierających ten kapitał oraz członków ich rodzin,
- b) dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952, 1901 i 2270), osób pobierających to dofinansowanie oraz członków ich rodzin;”.

Art. 44. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 w ust. 4 w pkt 13 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 14 i 15 w brzmieniu:

„14) rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270);

15) dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952, 1901 i 2270).”;

<sup>b)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1163, 1243, 1551, 1574, 1834, 1981, 2071, 2105, 2133, 2232 i 2269.

- 2) w art. 23a w ust. 3 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:
- „4a) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o:
- rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym, osób pobierających ten kapitał oraz członków ich rodzin,
  - dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, osób pobierających to dofinansowanie oraz członków ich rodzin;”;
- 3) w art. 107 w ust. 1a w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
- „5) art. 26 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym u osoby ubiegającej się o rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w tej ustawie, lub osoby pobierającej ten kapitał w celu weryfikacji wątpliwości dotyczących sprawowania opieki nad dzieckiem.”.

Art. 45. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100, 1162 i 1621) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 108 w ust. 1 pkt 60 otrzymuje brzmienie:
- „60) kosztów związanych z realizacją zadań, o których mowa w art. 62 ust. 1 i art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952, 1901 i 2270);”;
- 2) w art. 109i ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Minister właściwy do spraw pracy może przekazać, corocznie, na zadania realizowane przez ministra właściwego do spraw rodziny, środki Funduszu Pracy na realizację zadań, o których mowa w art. 62 ust. 1 i art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, w kwocie nie większej niż 250 mln zł.”.

Art. 46. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.<sup>c)</sup>) w art. 188 w ust. 5e w pkt 1 dodaje się lit. d w brzmieniu:

- „d) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o:
- rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), osób pobierających ten kapitał oraz członków ich rodzin,
  - dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952, 1901 i 2270), osób pobierających to dofinansowanie oraz członków ich rodzin;”.

Art. 47. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.<sup>d)</sup>) w art. 50 w ust. 6 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

- „4a) wypłat i obsługi rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), oraz dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952, 1901 i 2270);”.

Art. 48. W ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952 i 1901) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3a:
- w ust. 1:
    - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
      - „1) imię, nazwisko, datę urodzenia oraz numer PESEL dziecka, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;”;

<sup>c)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1292, 1559, 1773, 1834, 1981, 2105, 2120 i 2232.

<sup>d)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1236, 1535, 1773, 1927, 1981 i 2054.

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:
  - „2) imiona, nazwiska, daty urodzenia oraz numery PESEL rodziców, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;”;
- pkt 4 otrzymuje brzmienie:
  - „4) adres poczty elektronicznej i numer telefonu rodziców;”;
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
  - „2. Podmiot prowadzący żłobek lub klub dziecięcy, podmiot zatrudniający dziennego opiekuna oraz dzienny opiekun prowadzący działalność na własny rachunek przetwarzają dane, o których mowa w ust. 1, wyłącznie w związku z rekrutacją oraz w zakresie i w celu zapewnienia dziecku prawidłowej opieki oraz w celu realizacji przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1.”;
- 2) w art. 27:
  - a) w ust. 4 w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11–14 w brzmieniu:
    - „11) dane dotyczące dziecka uczęszczającego do żłobka lub klubu dziecięcego:
      - a) imię i nazwisko,
      - b) datę urodzenia,
      - c) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
      - d) datę rozpoczęcia i zakończenia uczęszczania przez dziecko do danego żłobka lub klubu dziecięcego,
      - e) wysokość opłaty za pobyt dziecka w żłobku lub klubie dziecięcym w poszczególnych miesiącach;
    - 12) dane dotyczące rodziców dziecka uczęszczającego do żłobka lub klubu dziecięcego:
      - a) imię i nazwisko,
      - b) datę urodzenia,
      - c) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
      - d) adres poczty elektronicznej i numer telefonu;
    - 13) numer rachunku bankowego podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy;
    - 14) informację o dofinansowaniu miejsc opieki ze środków publicznych.”;
  - b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
    - „5. Adres będącego osobą fizyczną podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy, jeżeli jest inny niż adres prowadzenia przez tę osobę żłobka lub klubu dziecięcego, oraz dane i informacje, o których mowa w ust. 4 pkt 11–13, nie podlegają ujawnieniu na stronach podmiotowych gminy prowadzącej rejestr i ministra właściwego do spraw rodziny.”;
  - c) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:
    - „6. Informacje, o których mowa w ust. 4, są przetwarzane przez ministra właściwego do spraw rodziny w celu umożliwienia prowadzenia rejestru oraz w celu umożliwienia uzyskania przez rodziców dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, realizacji prawa do tego dofinansowania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a także w celu monitorowania realizacji tego prawa.”;
- 3) w art. 28:
  - a) w ust. 1 w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:
    - „11) numer rachunku bankowego podmiotu prowadzącego żłobek lub klub dziecięcy.”;
  - b) w ust. 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
    - „1) dokonywania przez podmiot wpisany do rejestru samodzielnych zmian danych lub informacji, o których mowa w art. 27 ust. 4 pkt 5, 6, 8 i 10–14;”;
- 4) w art. 35 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
  - „2) dokonania zmian za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a, w terminie:
    - a) 3 dni od dnia zaistnienia zmian – w przypadku danych lub informacji, o których mowa w art. 27 ust. 4 pkt 5, 6, 8 i 10,
    - b) 5 dni roboczych liczonych od pierwszego dnia danego miesiąca, według stanu na ostatni dzień poprzedzającego miesiąca – w przypadku danych lub informacji, o których mowa w art. 27 ust. 4 pkt 11–14.”;

- 5) w art. 46:
- a) w ust. 2 w pkt 8 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 9–12 w brzmieniu:
- „9) dane dotyczące dziecka objętego opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna:
- imię i nazwisko,
  - datę urodzenia,
  - numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
  - datę rozpoczęcia i zakończenia opieki sprawowanej przez dziennego opiekuna, którą jest objęte dziecko,
  - wysokość opłaty za pobyt u dziennego opiekuna w poszczególnych miesiącach;
- 10) dane dotyczące rodziców, których dzieci są objęte opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna:
- imię i nazwisko,
  - datę urodzenia,
  - numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
  - adres poczty elektronicznej i numer telefonu;
- 11) numer rachunku bankowego podmiotu zatrudniającego dziennego opiekuna lub dziennego opiekuna prowadzącego działalność na własny rachunek;
- 12) informację o dofinansowaniu miejsc opieki ze środków publicznych.”
- b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Adres będącego osobą fizyczną podmiotu zatrudniającego dziennego opiekuna, jeżeli jest inny niż adres sprawowania opieki przez dziennego opiekuna, oraz dane i informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 9–11, nie podlegają ujawnieniu na stronach podmiotowych gminy prowadzącej wykaz i ministra właściwego do spraw rodziny.”
- c) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:
- „5. Informacje, o których mowa w ust. 2, są przetwarzane przez ministra właściwego do spraw rodziny w celu umożliwienia prowadzenia wykazu oraz w celu umożliwienia uzyskania przez rodziców dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, realizacji prawa do tego dofinansowania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a także w celu monitorowania realizacji tego prawa.”
- 6) w art. 46b:
- a) w ust. 2 w pkt 9 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 10 w brzmieniu:
- „10) numer rachunku bankowego podmiotu zatrudniającego dziennego opiekuna lub dziennego opiekuna prowadzącego działalność na własny rachunek.”
- b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:
- „7. Po dokonaniu wpisu do wykazu wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w terminie 3 dni od dnia dokonania wpisu, umożliwia podmiotowi zatrudnającemu dziennych opiekunów oraz osobie, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, dostęp do systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a, w zakresie dotyczącym:
- dokonywania przez podmiot zatrudniający dziennych opiekunów oraz osobę, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, którzy zostali wpisani do wykazu, samodzielnych zmian danych lub informacji, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 9–12;
  - sporządzania i przekazywania sprawozdań, o których mowa w art. 64 ust. 1.”;
- 7) w art. 47a pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) dokonania zmian, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a, w terminie:
- 3 dni od dnia zaistnienia zmian – w przypadku danych lub informacji, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 6–8,
  - 5 dni roboczych liczonych od pierwszego dnia danego miesiąca, według stanu na ostatni dzień poprzedzającego miesiąca – w przypadku danych lub informacji, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 9–12.”;

- 8) w art. 54 w ust. 2 w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:  
„3) wywiązywania się z obowiązku obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna w związku z otrzymaniem dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1.”;
- 9) w art. 55 w ust. 2 w pkt 3 na końcu dodaje się przecinek i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:  
„4) niewywiązywaniu się z obowiązku obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna w związku z otrzymaniem dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1”;
- 10) w art. 62:
- a) w ust. 1 wyraz „opracowuje” zastępuje się wyrazami „może opracowywać”;
- b) w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:  
„3) minimalny okres funkcjonowania instytucji lub miejsc opieki dofinansowanych z dotacji budżetu państwa, środków Funduszu Pracy lub środków europejskich;”;
- c) uchyla się ust. 2a,
- d) ust. 4–6 otrzymują brzmienie:  
„4. Podmioty, o których mowa w art. 8 ust. 1, korzystające z programów, o których mowa w ust. 1, mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa, środki z Funduszu Pracy oraz środki europejskie na dofinansowanie utworzenia lub funkcjonowania żłobków, klubów dziecięcych lub dziennych opiekunów, przy czym wysokość dotacji oraz środków Funduszu Pracy nie może łącznie przekroczyć 80% kosztów realizacji zadania.  
5. Dotacje, środki z Funduszu Pracy oraz środki europejskie, o których mowa w ust. 4, przyznaje wojewoda po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw rodziny.  
6. Wojewoda, przyznając podmiotowi dotacje, środki z Funduszu Pracy oraz środki europejskie, o których mowa w ust. 4, zawiera z nim umowę określającą w szczególności:  
1) szczegółowy opis zadania, w tym cel, i termin jego wykonania;  
2) wysokość przyznanych dotacji, środków z Funduszu Pracy oraz środków europejskich;  
3) tryb płatności;  
4) termin wykorzystania dotacji, środków z Funduszu Pracy oraz środków europejskich;  
5) termin i sposób rozliczenia przyznanych dotacji, środków z Funduszu Pracy oraz środków europejskich, w tym zasady ich rozliczania w przypadku skrócenia okresu funkcjonowania instytucji lub miejsc opieki dofinansowanych z dotacji, o którym mowa w ust. 2 pkt 3;  
6) termin zwrotu niewykorzystanej części dotacji, środków z Funduszu Pracy oraz środków europejskich, nie dłuższy niż 15 dni od określonego w umowie dnia wykonania zadania;  
7) tryb kontroli wykonania zadania, przy czym w umowie można postanowić, że kontrola będzie prowadzona na zasadach i w trybie określonych w przepisach o kontroli w administracji rządowej;  
8) warunki i sposób zmiany oraz rozwiązania umowy, w tym zasady zwrotu dotacji, środków z Funduszu Pracy oraz środków europejskich w przypadku skrócenia okresu funkcjonowania instytucji lub miejsc opieki, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, dofinansowanych z dotacji, środków z Funduszu Pracy oraz środków europejskich.”;
- 11) po art. 64a dodaje się art. 64aa w brzmieniu:  
„Art. 64aa. Informacje zawarte w rejestrze oraz wykazie udostępnia się, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań ustawowych, Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – w celu:  
1) udzielenia dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1;  
2) weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), osób pobierających ten kapitał oraz członków ich rodzin.”;

12) po rozdziale 8 dodaje się rozdział 8a w brzmieniu:

„Rozdział 8a

Dofinansowanie obniżenia opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna

Art. 64c. 1. Rodzicom przysługuje dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna.

2. Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje na dziecko, które uczęszcza do żłobka, klubu dziecięcego albo jest objęte opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna, jeżeli nie został przyznany na to dziecko rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270).

3. Na dzieci, na które został przyznany rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym, i kapitał ten został przez matkę albo ojca pobrany w łącznej przysługującej wysokości przed ukończeniem przez dziecko 36. miesiąca życia, dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, przysługuje po ukończeniu przez dziecko 36. miesiąca życia.

4. Przez opłatę rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna rozumie się miesięczną opłatę ponoszoną przez rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna z uwzględnieniem przyznanych zniżek. Do opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna nie wlicza się opłaty za wyżywienie.

5. Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, wynosi 400 zł miesięcznie na dziecko w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, nie więcej jednak niż wysokość opłaty ponoszonej przez rodziców za pobyt dzieci w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna.

6. Dofinansowanie, o którym mowa w ust. 1, jest przekazywane na rachunek bankowy podmiotu prowadzącego żłobek, klub dziecięcy, zatrudniającego dziennego opiekuna lub rachunek bankowy dziennego opiekuna prowadzącego działalność na własny rachunek w terminie do 20. dnia każdego miesiąca, za miesiąc poprzedni.

Art. 64d. 1. Postępowanie w sprawie dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, prowadzi oraz dofinansowanie to wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może wyznaczyć do realizacji całości lub części zadań, o których mowa w ust. 1, inne jednostki organizacyjne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych niż jednostki właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o dofinansowanie.

Art. 64e. 1. Ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, oraz jego wypłata następują na wniosek rodzica.

2. Wniosek o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, składa się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

3. Wniosek o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, zawiera odpowiednio:

- 1) dane dotyczące wnioskodawcy, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, obywatelstwo, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz adres poczty elektronicznej i numer telefonu, a w przypadku wnioskodawcy będącego dyrektorem placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorem regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub dyrektorem interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego dodatkowo – nazwę, adres, NIP i REGON placówki lub ośrodka, którymi kieruje dyrektor;
- 2) dane dotyczące dziecka, w tym:
  - a) imię i nazwisko,
  - b) datę urodzenia,
  - c) obywatelstwo,
  - d) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
  - e) informacje wynikające z innych dokumentów, w tym oświadczeń, niezbędnych do ustalenia prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1;
- 3) informację o uczęszczaniu dziecka do żłobka lub klubu dziecięcego lub objętego opieką dziennego opiekuna ze wskazaniem żłobka lub klubu dziecięcego, do którego dziecko uczęszcza, lub dziennego opiekuna, który sprawuje opiekę nad dzieckiem;
- 4) klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

4. Do wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, dołącza się inne dokumenty, w tym oświadczenia, niezbędne do ustalenia prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1.

5. Informacje przedstawione we wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, i w załącznikach do tego wniosku składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 64f. 1. Wniosek o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, i załączniki do wniosku są składane wyłącznie w postaci elektronicznej za pomocą:

- 1) profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) systemu teleinformatycznego banków krajowych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych świadczących usługi drogą elektroniczną, spełniających wymogi określone w informacji zamieszczonej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 3) systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny.

2. Osobie składającej wniosek o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, i załączniki do wniosku w sposób określony w ust. 1 pkt 2 i 3, która nie posiada profilu informacyjnego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, profil ten zakłada Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie porozumienia, może zapewnić dostęp do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, i załączników do wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, oraz zapewnić pomoc przy wnoszeniu tych dokumentów w miejscu innym niż siedziba, oddział lub wyznaczona jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 64g. 1. Wniosek o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, i załączniki do wniosku składa się za pomocą:

- 1) profilu informacyjnego, o którym mowa w art. 64f ust. 1 pkt 1, po opatrzeniu ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych bezpłatnie w systemie teleinformatycznym;
- 2) systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 64f ust. 1 pkt 2, po uwierzytelnieniu ich przy użyciu danych uwierzytelniających stosowanych przez bank krajowy lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową do weryfikacji w drodze elektronicznej posiadacza rachunku;
- 3) systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 64f ust. 1 pkt 3, po uwierzytelnieniu wnioskodawcy przy użyciu profilu zaufanego, profilu osobistego, innego środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1797), adekwatnie do poziomu bezpieczeństwa środka identyfikacji elektronicznej wymaganego dla usług świadczonych w tym systemie, danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego, jeżeli te dane pozwalają na identyfikację i uwierzytelnienie wymagane w celu realizacji usługi online, albo innych technologii, jeżeli zostaną udostępnione w tym systemie.

2. Na potrzeby złożenia wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, i załączników do wniosku, bank krajowy na wniosek klienta, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa na wniosek członka i minister właściwy do spraw rodziny na wniosek rodzica przekazują do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dane niezbędne do uwierzytelnienia, pozwalające na założenie profilu informacyjnego, o którym mowa w art. 64f ust. 1 pkt 1.

Art. 64h. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, o którym mowa w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, z rejestru żłobków i klubów dziecięcych oraz wykazu dziennych opiekunów i podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów, o których mowa w przepisach o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, oraz z własnych rejestrów odpowiednio:

- 1) informacji, o których mowa w art. 64e ust. 3 pkt 1 i 2, jeżeli są dostępne w tych rejestrach;
- 2) informacji, o których mowa w art. 64e ust. 3 pkt 3;
- 3) informacji o prawie do świadczeń opieki zdrowotnej.



2. W przypadku awarii systemów teleinformatycznych służących do wymiany, drogą elektroniczną, informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych weryfikuje te informacje w drodze pisemnej wymiany informacji. Podmioty prowadzące rejestry publiczne przekazują te informacje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

3. W przypadku braku możliwości samodzielnej weryfikacji przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1, z przyczyn nieleżących po stronie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wzywa wnioskodawcę do przedstawienia dokumentów potwierdzających te informacje.

Art. 64i. Ustalając prawo do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, uwzględnia się informacje i dokumenty, o których mowa w art. 64e ust. 3 i 4, oraz informacje uzyskane lub zweryfikowane z rejestrów publicznych, o których mowa w art. 64h.

Art. 64j. 1. Przyznanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, nie wymaga wydania decyzji.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnia osobie ubiegającej się o dofinansowanie, o którym mowa w art. 64c ust. 1, informację o przyznaniu dofinansowania na jej profilu informacyjnym utworzonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Informacja o przyznaniu dofinansowania lub zawiadomienie o umieszczeniu tej informacji na profilu informacyjnym mogą zostać przesłane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych osobie ubiegającej się o dofinansowanie na wskazany we wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, adres poczty elektronicznej lub numer telefonu.

3. Nieodebranie informacji o przyznaniu dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, nie wstrzymuje wypłaty dofinansowania.

4. W sprawach odmowy przyznania dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, uchylenia lub zmiany prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, oraz nienależnie pobranego dofinansowania Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję.

5. Decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacje i inne pisma w sprawie dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych doręcza osobie ubiegającej się o dofinansowanie wyłącznie w postaci elektronicznej na jej profilu informacyjnym utworzonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Informacja o umieszczeniu na profilu informacyjnym decyzji, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacji lub innego pisma w sprawie dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, może zostać przesłana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych osobie ubiegającej się o dofinansowanie na wskazany we wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, adres poczty elektronicznej lub numer telefonu.

6. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnia żłobkowi, klubowi dziecięcemu, podmiotowi zatrudniającemu dziennego opiekuna albo dziennemu opiekunowi prowadzącemu działalność na własny rachunek informację o przyznaniu albo odmowie przyznania dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, na dziecko umieszczone w placówce albo u dziennego opiekuna na wskazany odpowiednio w rejestrze albo wykazie adres poczty elektronicznej. Decyzję o nienależnie pobranym dofinansowaniu, o którym mowa w art. 64c ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych doręcza żłobkowi, klubowi dziecięcemu, podmiotowi zatrudniającemu dziennego opiekuna albo dziennemu opiekunowi prowadzącemu działalność na własny rachunek na adres poczty elektronicznej wskazany odpowiednio w rejestrze albo w wykazie tych podmiotów.

7. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacje i inne pisma w sprawie dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, uznaje się za doręczone:

- 1) w momencie ich odbioru przez osobę ubiegającą się o dofinansowanie lub osobę pobierającą dofinansowanie na profilu informacyjnym w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) po upływie 14 dni od dnia umieszczenia decyzji, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacji lub innego pisma w sprawie dofinansowania na profilu informacyjnym w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – w przypadku ich nieodebrania.

8. Osoba ubiegająca się o dofinansowanie, o którym mowa w art. 64c ust. 1, doręcza do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pisma wyłącznie w postaci elektronicznej na swoim profilu informacyjnym utworzonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

9. Decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacje i inne pisma, o których mowa w ust. 5, opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym, kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo zamieszcza się w nich imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby upoważnionej do ich wydania.

10. Pisma, o których mowa w ust. 7, doręczane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w postaci elektronicznej na profilu informacyjnym założonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, składa się, opatrując je kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony bezpłatnie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w systemie teleinformatycznym.

11. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może podejmować rozstrzygnięcia w sprawach dofinansowania, w tym rozstrzygnięcia w sprawach indywidualnych, w oparciu o wyłącznie zautomatyzowane przetwarzanie danych osobowych, pod warunkiem zapewnienia stronie, której dotyczy podejmowane rozstrzygnięcie, prawa do otrzymania stosownych wyjaśnień co do podstaw podjętego rozstrzygnięcia oraz prawa do uzyskania interwencji ludzkiej, do wyrażenia własnego stanowiska i do zakwestionowania takiego rozstrzygnięcia. W stosunku do rozstrzygnięć następujących w drodze decyzji strona, której dotyczy decyzja, może skorzystać z tych uprawnień w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

12. Zakład Ubezpieczeń Społecznych gromadzi dokumentację w sprawie dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w formie dokumentów elektronicznych oraz skanów dokumentów papierowych i innych załączników do wniosków.

13. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnia stronom postępowania, na ich wniosek, oraz organom uprawnionym na podstawie ustawy dokumentację zgromadzoną w sprawie dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, w formie wydruków z systemu teleinformatycznego lub w formie elektronicznej określonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, o ile strona postępowania lub inny organ ma techniczne możliwości odczytania tej dokumentacji. Tak udostępniona dokumentacja nie wymaga uwierzytelnienia.

14. Wydruki dokumentów z systemu teleinformatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w szczególności decyzje, wnioski oraz wezwania, mają moc równoważną z dokumentem elektronicznym znajdującym się w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i nie wymagają uwierzytelnienia w postępowaniach administracyjnych oraz w postępowaniach sądowych.

15. W przypadku konieczności przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego w sprawie dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, ze żłobkiem, klubem dziecięcym, podmiotem zatrudniającym dziennego opiekuna albo dziennym opiekunem prowadzącym działalność na własny rachunek, postępowanie prowadzi się w formie elektronicznej z wykorzystaniem adresu poczty elektronicznej wskazanego odpowiednio w rejestrze albo w wykazie.

Art. 64k. 1. W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wzywa wnioskodawcę do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

2. W przypadku gdy wnioskodawca złoży wniosek o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, bez wymaganych dokumentów, w tym oświadczeń, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjmuje wniosek i wyznacza termin, nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni, na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, bez rozpatrzenia.

3. W przypadku gdy przyczyną niedostarczenia wymaganego dokumentu przez osobę składającą wniosek o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, jest brak wydania dokumentu przez właściwą instytucję w ustawowo określonym w odrębnych przepisach terminie, dofinansowanie, o którym mowa w art. 64c ust. 1, przysługuje, począwszy od dnia, w którym wniosek został złożony.

Art. 64l. 1. W przypadku zmiany informacji przekazanych we wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, lub w dołączonych do niego załącznikach osoba ubiegająca się o dofinansowanie, o którym mowa w art. 64c ust. 1, lub której przyznano to dofinansowanie jest obowiązana do powiadomienia o tym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na swoim profilu informacyjnym założonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w terminie 7 dni od dnia wystąpienia tych zmian.

2. Osoba ubiegająca się o dofinansowanie, o którym mowa w art. 64c ust. 1, lub której przyznano to dofinansowanie, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe są obowiązane do udzielania, na żądanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do tego dofinansowania.

Art. 64m. 1. Wniosek o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, może być złożony nie wcześniej niż w dniu rozpoczęcia uczęszczania przez dziecko do żłobka lub klubu dziecięcego lub objęcia dziecka opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna.

2. Dofinansowanie, o którym mowa w art. 64c ust. 1, przysługuje od dnia rozpoczęcia uczęszczania przez dziecko do żłobka lub klubu dziecięcego lub objęcia dziecka opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna w przypadku wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, złożonego w terminie 2 miesięcy od dnia rozpoczęcia odpowiednio uczęszczania przez dziecko do żłobka lub klubu dziecięcego lub objęcia dziecka opieką sprawowaną przez dziennego opiekuna. W pozostałych przypadkach dofinansowanie, o którym mowa w art. 64c ust. 1, przysługuje od miesiąca złożenia wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1.

Art. 64n. 1. Dofinansowanie, o którym mowa w art. 64c ust. 1, w tym koszty jego obsługi, są finansowane z budżetu państwa i ze środków Funduszu Pracy.

2. Do finansowania dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

3. Koszty obsługi, o których mowa w ust. 1, wynoszą 1% kwoty przeznaczonej na wypłatę dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1.

4. Zwroty nienależnie pobranego dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, w trakcie danego roku budżetowego nie mają wpływu na wysokość kosztów obsługi, o których mowa w ust. 3.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw rodziny działającego w porozumieniu z właściwymi dysponentami części budżetowych, może dokonywać przeniesień wydatków budżetowych między częściami budżetu państwa, działami, rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków, z przeznaczeniem na zadania wynikające z niniejszego rozdziału.

6. Wydatki zaplanowane na zadania wynikające z niniejszego rozdziału, w częściach budżetowych, z wyłączeniem rezerw celowych, oraz przeniesione w trybie, o którym mowa w ust. 5, nie mogą być przeznaczane na realizację innych zadań.

7. Do wydatków przeniesionych w trybie, o którym mowa w ust. 5, nie stosuje się przepisów art. 170 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Art. 64o. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych sporządza sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku i przekazuje je drogą elektroniczną ministrowi właściwemu do spraw rodziny w terminie do dnia 20 lutego roku następującego po roku, za który jest przekazywane sprawozdanie.

2. Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu realizacji ustawy są przekazywane zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny.

3. Minister właściwy do spraw rodziny może, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, wystąpić do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o sporządzenie i przekazanie sprawozdań z wykonywania zadań z zakresu dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1, w innych terminach i za inne okresy, niż określone w ust. 1.

Art. 64p. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym rozdziale stosuje się przepisy art. 9, art. 14, art. 18 i art. 20–23 ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym.”

Art. 49. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 oraz z 2021 r. poz. 159, 1006 i 1981) w art. 187 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Minister właściwy do spraw rodziny może prowadzić lub zlecić w drodze konkursu ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, organizacjom pozarządowym prowadzącym przez okres co najmniej 2 lat działalność na rzecz rodzinnej pieczy zastępczej lub adopcji, działania zmierzające do promocji rodzinnej pieczy zastępczej lub adopcji.”

Art. 50. W ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 oraz z 2021 r. poz. 1162 i 1981) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 14 w ust. 4 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

„6) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych – w celu weryfikacji danych dotyczących osób ubiegających się o:

- a) rodzinny kapitał opiekuńczy, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym (Dz. U. poz. 2270), osób pobierających ten kapitał oraz członków ich rodzin,
- b) dofinansowanie obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952, 1901 i 2270), osób pobierających to dofinansowanie oraz członków ich rodzin.”;

2) w art. 25 w ust. 7 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Kwoty nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie ustalone ostateczną decyzją podlegają również potrąceniu z wypłacanego rodzinnego kapitału opiekuńczego, o którym mowa w ustawie z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym, oraz z wypłacanego dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2021 r. poz. 75, 952, 1901 i 2270).”;

2) art. 34, art. 36 i art. 45 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2140 i 2243), które stanowią:

„Art. 34. 1. Minister właściwy do spraw rodziny ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej termin wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających prowadzenie rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

2. Minister właściwy do spraw rodziny zapewni wojewodom dostęp do systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 38d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

3. Wojewodowie zapewnią sądom, marszałkom województw oraz starostom dostęp do systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 38d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

4. Starostowie zapewnią organizatorom rodzinnej pieczy zastępczej dostęp do systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 38d ust. 2 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

5. Starosta, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, marszałek województwa i wojewoda, w terminie 3 miesięcy od dnia wskazanego w obwieszczeniu, o którym mowa w ust. 1, wprowadzają, każdy w zakresie swojej właściwości określonej w art. 38d ust. 10 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, posiadane przez siebie dane, o których mowa w art. 38d ust. 3–9 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

6. Przepisy art. 38d–38f, art. 45 ust. 2 i 3 w zakresie wpisu i wykreślenia z rejestru, art. 76 ust. 4 pkt 18, art. 180 pkt 11a, art. 183 pkt 5, art. 186 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, art. 579<sup>2</sup> § 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 3 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, art. 23b ust. 1 pkt 6 i 7 ustawy zmienianej w art. 8 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, art. 15a ust. 1 pkt 6 ustawy zmienianej w art. 13 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, art. 17 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 16 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą i art. 28 ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 19 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą mają zastosowanie po raz pierwszy po upływie 3 miesięcy od dnia wskazanego w obwieszczeniu, o którym mowa w ust. 1.

7. Do upływu 3 miesięcy od dnia wskazanego w obwieszczeniu, o którym mowa w ust. 1, starosta prowadzi, na zasadach dotychczasowych, rejestr, o którym mowa w art. 46 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

8. Do upływu 3 miesięcy od dnia wskazanego w obwieszczeniu, o którym mowa w ust. 1, wojewoda prowadzi, na zasadach dotychczasowych, rejestry, o których mowa w art. 186 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.”

„Art. 36. Do spraw w przedmiocie określenia okresu osobistej styczności przysposabiającego z przysposobianym, w których wniosek o przysposobienie został złożony do sądu opiekuńczego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.”

„Art. 45. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

1) art. 1 pkt 71 oraz art. 10, które wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2023 r.;

2) art. 12, który wchodzi w życie z dniem 31 października 2022 r.;

2a) art. 15 pkt 2 lit. a–c, które wchodzi w życie z dniem 15 listopada 2022 r.;

3) art. 18, który wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, z mocą od dnia 1 stycznia 2022 r.;

4) art. 20, który wchodzi w życie z dniem 30 października 2022 r.”.

Załącznik do obwieszczenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 10 marca 2023 r. (Dz. U. poz. 883)

## USTAWA

z dnia 17 listopada 2021 r.

### o rodzinnym kapitale opiekuńczym

#### Rozdział 1

#### Przepisy ogólne

**Art. 1.** Ustawa określa warunki nabywania prawa do rodzinnego kapitału opiekuńczego, zwanego dalej „kapitałem”, oraz zasady przyznawania i wypłacania tego kapitału.

**Art. 2.** 1. Kapitał przysługuje:

- 1) obywatelom polskim;
- 2) cudzoziemcom:
  - a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
  - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską dwustronnych umów międzynarodowych o zabezpieczeniu społecznym,
  - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2021 r. poz. 2354, z późn. zm.<sup>1)</sup>), jeżeli zamieszkują z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, jeżeli zamieszkują z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów lub pracy sezonowej oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy,
  - e) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
    - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
    - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na warunkach określonych w art. 139n ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
    - jeżeli zamieszkują z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt i pracę na okres nieprzekraczający 9 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
  - f) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
    - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151 lub art. 151b ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
    - na podstawie wizy krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
    - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca na warunkach określonych w art. 156b ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
    - z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nieprzekraczający 6 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,
  - g) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz członkom ich rodzin, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. b, d, e lub f umowy z dnia 24 stycznia 2020 r. o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz. Urz. UE L 29 z 31.01.2020, str. 7, z późn. zm.<sup>2)</sup>).

<sup>1)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 91, 583, 830, 835, 1383, 1561 i 2185 oraz z 2023 r. poz. 185.

<sup>2)</sup> Zmiany wymienionej umowy zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 187 z 12.06.2020, str. 12, Dz. Urz. UE L 225 z 14.07.2020, str. 53 oraz Dz. Urz. UE L 443 z 30.12.2020, str. 3.

2. Prawo do kapitału przysługuje osobom, o których mowa w ust. 1, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres, w jakim mają otrzymywać kapitał, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

**Art. 3.** Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) dziecku – oznacza to dziecko własne, dziecko małżonka, dziecko drugiego rodzica, z którym rodzic wychowuje wspólne dziecko, oraz dziecko przyjęte na wychowanie, w stosunku do którego osoba, która przyjęła je na wychowanie, wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia;
- 2) pierwszym dziecku – oznacza to najstarsze dziecko w rodzinie bez względu na jego wiek; w przypadku dzieci urodzonych tego samego dnia, miesiąca i roku, będących najstarszymi dziećmi w rodzinie, pierwsze dziecko oznacza jedno z tych dzieci wskazane przez matkę albo ojca;
- 3) przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego – oznacza to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 166 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.<sup>3)</sup>; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 5, t. 5, str. 72, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009, str. 1, z późn. zm.<sup>4)</sup>);
- 4) rodzinie – oznacza to odpowiednio następujących członków rodziny:
  - a) małżonków,
  - b) rodziców dzieci wychowujących wspólne dziecko,
  - c) osobę samotnie wychowującą dziecko, przez którą rozumie się pannę, kawalera, wdowę, wdowca, osobę pozostającą w separacji orzeczonej prawomocnym wyrokiem sądu, osobę rozwiedzioną, chyba że wychowuje wspólnie co najmniej jedno dziecko z jego rodzicem,
  - d) osobę, która przyjęła dziecko na wychowanie i wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia,
  - e) dzieci osób, o których mowa w lit. a–d; do członków rodziny nie zalicza się dziecka:
    - pozostającego pod opieką opiekuna prawnego,
    - umieszczonego w pieczy zastępczej,
    - które było umieszczone w pieczy zastępczej w dniu osiągnięcia przez to dziecko pełnoletności,
    - w stosunku do którego osoba ubiegająca się lub otrzymująca kapitał jest pozbawiona władzy rodzicielskiej,
    - w stosunku do którego osoba ubiegająca się lub otrzymująca kapitał była pozbawiona władzy rodzicielskiej w dniu osiągnięcia przez to dziecko pełnoletności.

## Rozdział 2

### Kapitał

**Art. 4. 1.** Kapitał przysługuje matce albo ojcu, przez których rozumie się także osobę, która przyjęła dziecko na wychowanie i wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, na drugie i każde kolejne dziecko w rodzinie, jeżeli dziecko to wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu matki lub ojca, z uwzględnieniem art. 5 ust. 6.

2. Celem kapitału jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych.

<sup>3)</sup> Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 284 z 30.10.2009, str. 43, Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2010, str. 35, Dz. Urz. UE L 344 z 29.12.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 149 z 08.06.2012, str. 4, Dz. Urz. UE L 349 z 19.12.2012, str. 45, Dz. Urz. UE L 158 z 10.06.2013, str. 1, Dz. Urz. UE L 188 z 09.07.2013, str. 10, Dz. Urz. UE L 346 z 20.12.2013, str. 27, Dz. Urz. UE L 76 z 22.03.2017, str. 13 oraz Dz. Urz. UE L 186 z 11.07.2019, str. 21.

<sup>4)</sup> Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 338 z 22.12.2010, str. 35, Dz. Urz. UE L 344 z 29.12.2010, str. 1, Dz. Urz. UE L 149 z 08.06.2012, str. 4, Dz. Urz. UE L 349 z 19.12.2012, str. 45, Dz. Urz. UE L 346 z 20.12.2013, str. 27, Dz. Urz. UE L 366 z 20.12.2014, str. 15, Dz. Urz. UE L 288 z 22.10.2016, str. 58, Dz. Urz. UE L 76 z 22.03.2017, str. 13 oraz Dz. Urz. UE L 54 z 24.02.2018, str. 18.

3. Matka lub ojciec nie tracą prawa do kapitału mimo śmierci pierwszego dziecka, chyba że śmierć nastąpiła przed urodzeniem się dziecka albo przyjęciem na wychowanie dziecka, w stosunku do którego osoba, która przyjęła je na wychowanie, wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, na które ubiegają się o ustalenie prawa do kapitału.

4. Kapitał przysługuje od pierwszego dnia miesiąca, w którym dziecko ukończyło 12. miesiąc życia, do ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym dziecko ukończy 36. miesiąc życia.

5.<sup>5)</sup> Na dziecko przyjęte na wychowanie, w stosunku do którego osoba, która przyjęła je na wychowanie, wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, kapitał przysługuje od pierwszego dnia 12. miesiąca liczonego od dnia, w którym osoba ta przyjęła dziecko na wychowanie i wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka, do ostatniego dnia miesiąca przypadającego przed 36. miesiącem liczonym od dnia, w którym osoba ta przyjęła dziecko na wychowanie i wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, nie dłużej jednak niż do miesiąca ukończenia przez dziecko 7. roku życia albo 10. roku życia, jeżeli wobec dziecka podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego.

**Art. 5.** 1. Kapitał przysługuje w wysokości 500 zł albo 1000 zł miesięcznie na dziecko w rodzinie.

2. Matka albo ojciec wskazują we wniosku o ustalenie prawa do kapitału, zwanego dalej „wnioskiem”, miesięczną wysokość, w jakiej ma być wypłacany kapitał. Miesięczna wysokość, w jakiej ma być wypłacany kapitał, może zostać zmieniona na wniosek osób, o których mowa w zdaniu pierwszym. Prawo do zmiany miesięcznej wysokości, w jakiej ma być wypłacany kapitał, przysługuje tylko raz w okresie otrzymywania kapitału.

3. Łączna wysokość wypłaconego kapitału nie może być wyższa niż 12 000 zł na dziecko.

4. W przypadku złożenia wniosku po upływie okresu, o którym mowa w art. 31 ust. 1, łączna wysokość kapitału podlega obniżeniu o kwotę 500 zł za każdy miniony miesiąc.

5. W przypadku dziecka przyjętego na wychowanie, w stosunku do którego osoba, która przyjęła je na wychowanie, wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, kapitał przysługuje tej osobie w kwocie, o której mowa w ust. 3, niezależnie od kwoty kapitału pobranej uprzednio na to dziecko przez inną osobę.

6. W przypadku gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu, sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach, kwotę kapitału ustala się każdemu z rodziców w wysokości połowy kwoty przysługującego kapitału.

7. Jeżeli zgodnie z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego ustawodawstwo polskie nie jest ustawodawstwem wyznaczonym jako mające pierwszeństwo, kapitał przysługuje odpowiednio w wysokości określonej w ust. 1–6.

**Art. 6.** Kapitał nie przysługuje, jeżeli:

- 1) dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej;
- 2) rodzic dziecka został pozbawiony władzy rodzicielskiej;
- 3) członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do kapitału, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

**Art. 7.** W przypadku gdy matka albo ojciec marnotrawią wypłacany im kapitał lub świadczenie wychowawcze albo wydatkują je niezgodnie z celem, należny kapitał w całości lub w części jest im przekazywany odpowiednio przez kierownika ośrodka pomocy społecznej albo dyrektora centrum usług społecznych w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.

### Rozdział 3

#### Podmioty realizujące zadania w zakresie kapitału

**Art. 8.** 1. Postępowanie w sprawie kapitału prowadzi oraz kapitał wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

2. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych może wyznaczyć do realizacji całości lub części zadań, o których mowa w ust. 1, jednostki organizacyjne Zakładu Ubezpieczeń Społecznych inne niż jednostki właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się lub otrzymującej kapitał.

<sup>5)</sup> W brzmieniu ustalonym przez art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2140 i 2243), która weszła w życie z dniem 1 lutego 2023 r.

**Art. 9.** Nadzór nad zgodnością działań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie realizacji kapitału z obowiązującymi przepisami sprawuje minister właściwy do spraw rodziny. Nadzór ten nie może dotyczyć spraw indywidualnych.

**Art. 10.** 1. Funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób między państwami Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Konfederacji Szwajcarskiej i Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej pełni:

- 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- 2) wojewoda

– na zasadach określonych w art. 27.

2. Wojewoda może, w formie pisemnej, upoważnić pracownika urzędu wojewódzkiego do wykonywania w jego imieniu czynności wynikających z funkcji określonej w ust. 1 pkt 2 oraz do przekazywania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych informacji, o których mowa w art. 27.

3. Wojewoda wymienia dane w zakresie kapitału w ramach Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącym wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, za pośrednictwem punktu kontaktowego, o którym mowa w art. 11 ust. 2.

4. W postępowaniach w sprawie kapitału realizowanych w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego komunikacja między Zakładem Ubezpieczeń Społecznych a wojewodą odbywa się wyłącznie przy użyciu systemów teleinformatycznych. W przypadku dokumentów, które posiadają wyłącznie postać papierową, jest przekazywana ich elektroniczna kopia. Kopia stanowi dowód w postępowaniach w sprawie kapitału.

**Art. 11.** 1. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego jest władzą właściwą oraz instytucją łącznikową w zakresie kapitału w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i w tym zakresie nadzoruje wojewodę.

2. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego prowadzi punkt kontaktowy, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącym wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, służący do wymiany danych w ramach Systemu Elektronicznej Wymiany Informacji dotyczących Zabezpieczenia Społecznego w zakresie kapitału.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego przetwarza dane osobowe, jeżeli jest to niezbędne do prowadzenia punktu kontaktowego, o którym mowa w ust. 2, w tym do realizacji praw lub obowiązków wynikających z przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

## Rozdział 4

### Postępowanie w sprawach kapitału

**Art. 12.** 1. Ustalenie prawa do kapitału oraz jego wypłata następują na wniosek matki albo ojca.

2. Wniosek składa się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

3. Wniosek zawiera:

- 1) dane dotyczące wnioskodawcy: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, obywatelstwo, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość, stan cywilny, adres poczty elektronicznej, numer telefonu oraz informację, czy osoba ubiegająca się o kapitał, członek rodziny tej osoby lub rodzic dziecka wykonuje pracę najemną lub pracę na własny rachunek w państwie, o którym mowa w art. 10 ust. 1;
- 2) dane dotyczące małżonka wnioskodawcy albo drugiego rodzica dziecka w przypadku rodziców wspólnie wychowujących dziecko: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania – w przypadku gdy w sprawie mają lub mogą mieć zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, obywatelstwo, numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 3) dane dotyczące dziecka, na które wnioskodawca ubiega się o kapitał:
  - a) imię i nazwisko,
  - b) datę urodzenia,



- c) adres miejsca zamieszkania – w przypadku gdy w sprawie mają lub mogą mieć zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
  - d) obywatelstwo,
  - e) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
  - f) inne informacje wynikające z innych dokumentów, w tym oświadczeń, niezbędnych do ustalenia prawa do kapitału;
- 4) dane dotyczące pierwszego dziecka:
- a) imię i nazwisko,
  - b) datę urodzenia,
  - c) obywatelstwo,
  - d) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
  - e) inne informacje wynikające z innych dokumentów, w tym oświadczeń, niezbędnych do ustalenia prawa do kapitału;
- 5) numer rachunku płatniczego w kraju lub numer wydanego w kraju instrumentu płatniczego w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2360 i 2640), chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe stanowią inaczej.

4. W przypadku osób ubiegających się o kapitał, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 2, które wykonują lub członek ich rodziny wykonuje pracę najemną lub pracę na własny rachunek w państwie, o którym mowa w art. 10 ust. 1, wniosek zawiera także:

- 1) zagraniczny numer identyfikacyjny służący do identyfikacji ludności;
- 2) państwo pobytu;
- 3) okres pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) adres miejsca zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) nazwę i adres pracodawcy poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) miejsce prowadzenia działalności gospodarczej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Do wniosku dołącza się odpowiednio zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do kapitału:

- 1) zaświadczenie sądu opiekuńczego lub ośrodka adopcyjnego o prowadzonym postępowaniu sądowym w sprawie o przysposobienie dziecka, zawierające w szczególności datę wystąpienia do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia;
- 2) oświadczenie o dacie przyjęcia na wychowanie dziecka, w stosunku do którego osoba, która przyjęła je na wychowanie, wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia;
- 3) prawomocne orzeczenie sądu orzekające rozwód lub separację;
- 4) kartę pobytu – w przypadku cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 5) kartę pobytu i decyzję o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub inny dokument uprawniający cudzoziemca do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który uprawnia do wykonywania pracy;
- 6) odpis orzeczenia sądu wskazującego na pozostawanie dziecka pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach;
- 7) inne dokumenty, w tym oświadczenia, niezbędne do ustalenia prawa do kapitału.

6. Informacje przedstawione we wniosku i załącznikach do wniosku składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

**Art. 13.** Ustalając prawo do kapitału, uwzględnia się informacje i dokumenty, o których mowa w art. 12 ust. 3–5, oraz informacje uzyskane z rejestrów publicznych lub zweryfikowane w rejestrach publicznych, o których mowa w art. 28.

**Art. 14.** Jeżeli wnioskodawca nie może złożyć w formie dokumentu elektronicznego zaświadczenia wymaganego dla potwierdzenia faktów lub stanu prawnego lub innego dokumentu niezbędnego w postępowaniu w sprawie kapitału, wnioskodawca może złożyć elektroniczną kopię takiego dokumentu, po uwierzytelnieniu jej kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo w inny sposób zapewniający możliwość potwierdzenia pochodzenia i integralności weryfikowanych danych w postaci elektronicznej.

**Art. 15.** 1. Wniosek i załączniki do wniosku są składane wyłącznie w postaci elektronicznej za pomocą:

- 1) profilu informacyjnego utworzonego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) systemu teleinformatycznego banków krajowych oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych świadczących usługi drogą elektroniczną, spełniających wymogi określone w informacji zamieszczonej na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 3) systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny.

2. Osobie składającej wniosek i załączniki do wniosku w sposób określony w ust. 1 pkt 2 lub 3, która nie posiada profilu informacyjnego w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, profil ten zakłada Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie porozumienia, może zapewnić dostęp do środków technicznych umożliwiających złożenie wniosku i załączników do wniosku oraz zapewnić pomoc przy wnoszeniu tych dokumentów w miejscu innym niż siedziba, oddział lub wyznaczona jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

**Art. 16.** 1. Wniosek i załączniki do wniosku składa się za pomocą:

- 1) profilu informacyjnego, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1, po opatrzeniu ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych bezpłatnie w systemie teleinformatycznym;
- 2) systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2, po uwierzytelnieniu ich przy użyciu danych uwierzytelniających stosowanych przez bank krajowy lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową do weryfikacji w drodze elektronicznej posiadacza rachunku;
- 3) systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 3, po uwierzytelnieniu wnioskodawcy przy użyciu profilu zaufanego, profilu osobistego, innego środka identyfikacji elektronicznej wydanego w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej, o którym mowa w art. 21a ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1797), adekwatnie do poziomu bezpieczeństwa środka identyfikacji elektronicznej wymaganego dla usług świadczonych w tym systemie, danych weryfikowanych za pomocą kwalifikowanego certyfikatu podpisu elektronicznego, jeżeli te dane pozwalają na identyfikację i uwierzytelnienie wymagane w celu realizacji usługi online, albo innych technologii, jeżeli zostaną udostępnione w tym systemie.

2. Na potrzeby złożenia wniosku i załączników do wniosku bank krajowy na wniosek klienta, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa na wniosek członka i minister właściwy do spraw rodziny na wniosek osoby, o której mowa w art. 12 ust. 1, przekazują do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dane niezbędne do uwierzytelnienia, pozwalające na założenie profilu informacyjnego, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1.

**Art. 17.** 1. Przyznanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych kapitału nie wymaga wydania decyzji.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnia osobie ubiegającej się o kapitał informację o przyznaniu kapitału na jej profilu informacyjnym utworzonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Informacja o przyznaniu kapitału lub zawiadomienie o umieszczeniu tej informacji na profilu informacyjnym mogą zostać przesłane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych osobie ubiegającej się o kapitał na wskazany we wniosku adres poczty elektronicznej lub numer telefonu.

3. Nieodebranie informacji o przyznaniu kapitału nie wstrzymuje wypłaty kapitału.

4. W sprawach odmowy przyznania kapitału, uchylecia lub zmiany prawa do kapitału oraz nienależnie pobranego kapitału Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzję.

5. Decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacje i inne pisma w sprawie kapitału Zakład Ubezpieczeń Społecznych doręcza osobie ubiegającej się o kapitał i osobie otrzymującej kapitał wyłącznie w postaci elektronicznej na jej profilu informacyjnym utworzonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Informacja o umieszczeniu na profilu informacyjnym decyzji, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacji i innego pisma w sprawie kapitału może zostać przesłana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych osobie ubiegającej się lub otrzymującej kapitał na wskazany we wniosku adres poczty elektronicznej lub numer telefonu.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5, decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacje i inne pisma w sprawie kapitału uznaje się za doręczone:

- 1) w momencie ich odbioru przez osobę ubiegającą się lub otrzymującą kapitał na profilu informacyjnym w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) po upływie 14 dni od dnia umieszczenia decyzji, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacji lub innego pisma w sprawie kapitału na profilu informacyjnym w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – w przypadku ich nieodebrania.

7. Osoba ubiegająca się o kapitał i osoba otrzymująca kapitał doręczają do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych pisma wyłącznie w postaci elektronicznej na swoim profilu informacyjnym utworzonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

8. Decyzje, postanowienia, zawiadomienia, wezwania, zaświadczenia, informacje i inne pisma, o których mowa w ust. 5, opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym, kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo zamieszcza się w nich imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby upoważnionej do ich wydania.

9. Pisma, o których mowa w ust. 7, doręczane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w postaci elektronicznej na profilu informacyjnym założonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składa się, opatrując je kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym, podpisem osobistym albo wykorzystując sposób potwierdzania pochodzenia oraz integralności danych udostępniony bezpłatnie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w systemie teleinformatycznym.

10. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może podejmować rozstrzygnięcia w sprawach kapitału, w tym rozstrzygnięcia w sprawach indywidualnych, w oparciu o wyłącznie zautomatyzowane przetwarzanie danych osobowych, pod warunkiem zapewnienia stronie, której dotyczy podejmowane rozstrzygnięcie, prawa do otrzymania stosownych wyjaśnień co do podstaw podjętego rozstrzygnięcia oraz prawa do uzyskania interwencji ludzkiej, do wyrażenia własnego stanowiska i do zakwestionowania takiego rozstrzygnięcia. W stosunku do rozstrzygnięć następujących w drodze decyzji strona, której dotyczy decyzja, może skorzystać z tych uprawnień w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji.

11. Zakład Ubezpieczeń Społecznych gromadzi dokumentację w sprawie kapitału w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w formie dokumentów elektronicznych oraz skanów dokumentów papierowych i innych załączników do wniosków.

12. Zakład Ubezpieczeń Społecznych udostępnia stronom postępowania, na ich wnioski, oraz organom uprawnionym na podstawie ustawy dokumentację zgromadzoną w sprawie kapitału w formie wydruków z systemu teleinformatycznego lub w formie elektronicznej określonej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, o ile strona postępowania lub inny organ ma techniczne możliwości odczytania tej dokumentacji. Tak udostępniona dokumentacja nie wymaga uwierzytelnienia.

13. Wydruki dokumentów z systemu teleinformatycznego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w szczególności decyzji, wniosków oraz wezwań, mają moc równoważną z dokumentem elektronicznym znajdującym się w systemie teleinformatycznym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i nie wymagają uwierzytelnienia w postępowaniach administracyjnych oraz w postępowaniach sądowych.

**Art. 18.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych może udostępnić na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej wzór wniosku.

**Art. 19.** Wojewoda realizuje zadania wynikające z niniejszej ustawy za pomocą systemów teleinformatycznych stanowiących integralne części systemów teleinformatycznych stosowanych do realizacji świadczeń rodzinnych określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615, 1265 i 2140).

**Art. 20.** Gromadzone na podstawie przepisów niniejszej ustawy przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych informacje, o których mowa w art. 12 ust. 3 i 4, oraz informacje o wartości wypłaconych kapitałów zasilają rejestr centralny, o którym mowa w art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2022 r. poz. 1577 i 2140). Przepisy art. 14 ust. 4 pkt 2–4 i ust. 8 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci stosuje się odpowiednio.

**Art. 21.** 1. Informacje, o których mowa w art. 12 ust. 3 i 4, informacje wynikające z dokumentów i oświadczeń, o których mowa w art. 12 ust. 5, oraz informacje o wartości wypłaconych kapitałów przetwarza Zakład Ubezpieczeń Społecznych w celu realizacji kapitału i w celu weryfikacji prawa do kapitału oraz minister właściwy do spraw rodziny w celu nadzorowania realizacji kapitału.

2. Minister właściwy do spraw rodziny przetwarza dane w zakresie adresu poczty elektronicznej wskazanego we wniosku w celu przekazywania informacji związanych z uprawnieniami dla rodzin.

3. Minister właściwy do spraw informatyzacji po otrzymaniu od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych numerów PESEL osób uprawnionych do kapitału i członków ich rodzin niezwłocznie przekazuje posiadane dane z rejestru PESEL w zakresie informacji o zgonach oraz informacje, o których mowa w art. 8 pkt 26 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191).

**Art. 22.** 1. Bank krajowy oraz spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2, oraz minister właściwy do spraw rodziny, na potrzeby złożenia wniosku wraz z załącznikami, składanego w postaci elektronicznej za pomocą systemu, o którym mowa odpowiednio w art. 15 ust. 1 pkt 2 lub 3, w imieniu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przetwarzają dane osobowe dotyczące osób, o których mowa w art. 12 ust. 3.

2. Osoby upoważnione przez bank krajowy, spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową albo ministra właściwego do spraw rodziny do przetwarzania danych osobowych, o których mowa w ust. 1, są obowiązane do zachowania ich w poufności.

3. Bank krajowy, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa oraz minister właściwy do spraw rodziny, którzy zapewniają możliwość złożenia wniosku wraz z załącznikami, za pomocą systemu, o którym mowa odpowiednio w art. 15 ust. 1 pkt 2 lub 3, zapewniają niezbędne środki techniczne i organizacyjne służące zapewnieniu bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych, o których mowa w ust. 1, oraz środki określone w art. 32 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.<sup>6)</sup>).

4. Bank krajowy, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa oraz minister właściwy do spraw rodziny, którzy zapewniają możliwość złożenia wniosku wraz z załącznikami, za pomocą systemu, o którym mowa odpowiednio w art. 15 ust. 1 pkt 2 lub 3, udostępniają Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych informacje służące potwierdzeniu spełniania obowiązków określonych w art. 28 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), a także umożliwiają Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych przeprowadzenie audytów i inspekcji.

5. Bank krajowy, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa oraz minister właściwy do spraw rodziny, którzy zapewniają możliwość złożenia wniosku wraz z załącznikami, za pomocą systemu, o którym mowa odpowiednio w art. 15 ust. 1 pkt 2 lub 3, usuwają dane objęte treścią wniosku i załączników do wniosku niezwłocznie po otrzymaniu informacji o potwierdzeniu złożenia wniosku przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

6. W przypadku gdy bank krajowy, spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa lub minister właściwy do spraw rodziny, w celu umożliwienia złożenia wniosku wraz z załącznikami, za pomocą systemu, o którym mowa odpowiednio w art. 15 ust. 1 pkt 2 lub 3, korzystają z usług innego podmiotu, który będzie przetwarzał dane osobowe, o których mowa w ust. 1, uważa się, że podmiot ten przetwarza dane osobowe w imieniu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Przepisy ust. 2–5 stosuje się odpowiednio.

**Art. 23.** Minister właściwy do spraw rodziny przechowuje w rejestrze centralnym, o którym mowa w art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, informacje, o których mowa w art. 20, przez okres 2 lat od dnia zaprzestania udzielania kapitału, z wyjątkiem informacji dotyczących osób, którym kapitał nie został przyznany, które przechowuje się przez okres 1 roku od dnia, w którym decyzja w sprawie kapitału stała się ostateczna, lub od dnia pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.

**Art. 24.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych przechowuje informacje, o których mowa w art. 20 i art. 21, dotyczące osób, którym kapitał został przyznany, przez okres 2 lat od dnia zaprzestania udzielania kapitału, a informacje dotyczące osób, którym kapitał nie został przyznany, przechowuje przez okres 1 roku od dnia, w którym decyzja w sprawie kapitału stała się ostateczna, lub od dnia pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia.

<sup>6)</sup> Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 127 z 23.05.2018, str. 2 oraz Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 35.

**Art. 25.** Informacje, o których mowa w art. 20 i art. 21, usuwa się niezwłocznie po upływie okresów przechowywania, o których mowa w art. 23 i art. 24.

**Art. 26.** 1. Jeżeli w stosunku do osoby ubiegającej się lub otrzymującej kapitał wystąpią wątpliwości dotyczące sprawowania opieki nad dzieckiem, w tym również w przypadkach, o których mowa w art. 33, wydatkowania kapitału niezgodnie z celem lub marnotrawienia kapitału, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zwrócić się do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się lub otrzymującej kapitał kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. poz. 1818) – do dyrektora centrum usług społecznych, o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, z późn. zm.<sup>7)</sup>), w celu weryfikacji tych wątpliwości.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może wystąpić do ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – do centrum usług społecznych, z wnioskiem o udzielenie informacji o okolicznościach dotyczących sprawowania opieki nad dzieckiem, wydatkowania kapitału niezgodnie z celem lub marnotrawienia kapitału, jeżeli informacje te zostały ustalone w rodzinnym wywiadzie środowiskowym przeprowadzonym nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem otrzymania przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych wniosku o udzielenie informacji.

3. Jeżeli odpowiednio kierownik ośrodka pomocy społecznej albo dyrektor centrum usług społecznych, w wyniku rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ust. 1 albo 2, ustali, że kapitał jest wydatkowany niezgodnie z celem lub marnotrawiony, przekazuje informację o tym Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, oraz w przypadku marnotrawienia świadczenia wychowawczego lub wydatkowania go niezgodnie z celem Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje należny osobie uprawnionej kapitał na rachunek płatniczy lub na instrument płatniczy w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych odpowiednio ośrodka pomocy społecznej albo centrum usług społecznych w celu wypłaty tego kapitału w sposób określony w art. 7.

5. Zakład Ubezpieczeń Społecznych informuje osobę uprawnioną do kapitału o przekazaniu odpowiednio kierownikowi ośrodka pomocy społecznej albo dyrektorowi centrum usług społecznych wypłaty kapitału w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług.

6. W przypadku gdy ustaną okoliczności wskazujące na wydatkowanie kapitału niezgodnie z celem lub jego marnotrawienie, odpowiednio kierownik ośrodka pomocy społecznej albo dyrektor centrum usług społecznych informują Zakład Ubezpieczeń Społecznych o zasadności wznowienia przekazywania kapitału na rachunek płatniczy lub na instrument płatniczy w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych osoby uprawnionej do kapitału.

**Art. 27.** 1. W sprawach, w których mają albo mogą mieć zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych i wojewoda wymieniają się informacjami niezbędnymi do realizacji tych przepisów, w szczególności:

- 1) danymi określonymi w art. 12 ust. 3;
- 2) informacjami dotyczącymi rozstrzygnięcia w sprawie;
- 3) danymi obejmującymi wnioskodawcę, członka jego rodziny oraz drugiego rodzica dziecka, w szczególności:
  - a) imię i nazwisko,
  - b) numer PESEL, a w przypadku gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość, jeżeli są znane,
  - c) zagraniczny numer identyfikacyjny służący do identyfikacji ludności, jeżeli jest znany,
  - d) państwo pobytu, jeżeli jest znane,
  - e) okres pobytu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli jest znany,
  - f) adres miejsca zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli jest znany,
  - g) nazwę i adres pracodawcy poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są znane,
  - h) miejsce prowadzenia działalności gospodarczej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli jest znane.

<sup>7)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 2270, z 2022 r. poz. 1, 66, 1079, 1692, 1700, 1812, 1967, 2127, 2140 i 2754 oraz z 2023 r. poz. 185.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych prowadzi postępowanie w sprawie kapitału zgodnie z art. 8.

3. Po ustaleniu, że w sprawie mają lub mogą mieć zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przekazuje wojewodzie informacje w zakresie wskazanym w ust. 1. Przekazanie informacji wojewodzie nie wstrzymuje postępowania w sprawie kapitału zgodnie z art. 8.

4. Wojewoda wykonuje obowiązki instytucji właściwej przewidziane w przepisach o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, z wyjątkiem obowiązków, o których mowa w ust. 2.

5. Wojewoda na podstawie informacji pozyskanych w wyniku zastosowania przepisów ust. 1 i 4, a także informacji znanych mu z urzędu oraz uzyskanych bezpośrednio od osób, o których mowa w ust. 1, ustala, czy i w jakim okresie w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a także wyznacza ustawodawstwo jako mające pierwszeństwo zgodnie z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

6. Wojewoda niezwłocznie przekazuje do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych informacje o ustaleniach, o których mowa w ust. 5.

7. Informacje przekazane przez wojewodę zgodnie z ust. 6 stanowią dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych podstawę do wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie kapitału, jeżeli mają wpływ na prawo do kapitału lub wysokość kapitału.

8. W przypadku gdy wojewoda otrzymał zgodnie z przepisami o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego wnioski o ustalenie prawa do świadczenia rodzinnego w rozumieniu przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazany przez instytucję właściwą w innym państwie określonym w art. 10 ust. 1 wojewoda wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku przez złożenie wniosku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sposób określony w art. 15 ust. 1. Przepisy art. 29 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 8, przepisy ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

**Art. 28.** 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany do samodzielnego uzyskania, lub weryfikacji, drogą elektroniczną z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, o którym mowa w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, oraz z własnych rejestrów odpowiednio:

- 1) informacji, o których mowa w art. 12 ust. 3 pkt 1–4, jeżeli są dostępne w tych rejestrach;
- 2) informacji o prawie do świadczeń opieki zdrowotnej;
- 3)<sup>8)</sup> informacji o dziecku umieszczonym w pieczy zastępczej, obejmujących następujące dane:
  - a) imię i nazwisko,
  - b) datę urodzenia,
  - c) obywatelstwo,
  - d) numer PESEL, a w razie gdy nie nadano numeru PESEL – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość,
  - e) informację o pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej nad dzieckiem, ze wskazaniem sądu wydającego postanowienie, daty wydania postanowienia oraz sygnatury sprawy,
  - f) informację o ustanowieniu opiekuna prawnego dziecka, ze wskazaniem sądu ustanawiającego opiekuna prawnego, daty wydania postanowienia oraz sygnatury sprawy,
  - g) daty pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

2. W przypadku awarii systemów teleinformatycznych służących do wymiany, drogą elektroniczną, informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1, Zakład Ubezpieczeń Społecznych weryfikuje te informacje w drodze pisemnej wymiany informacji. Podmioty prowadzące rejestry publiczne przekazują te informacje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

3. W przypadku braku możliwości samodzielnego weryfikacji przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1, z przyczyn nieleżących po stronie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wzywa wnioskodawcę do przedstawienia dokumentów potwierdzających te informacje.

---

<sup>8)</sup> Dodany przez art. 19 pkt 2 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

**Art. 29.** 1. W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wzywa wnioskodawcę do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

2. W przypadku gdy wnioskodawca złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, w tym oświadczeń, Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

3. W przypadku gdy przyczyną niedostarczenia wymaganego dokumentu przez osobę składającą wniosek jest brak wydania dokumentu przez właściwą instytucję w ustawowo określonym w odrębnych przepisach terminie, kapitał przysługuje, począwszy od dnia, w którym wniosek został złożony.

**Art. 30.** 1. W przypadku zmiany informacji przekazanych we wniosku lub dołączonych do niego załącznikach osoba ubiegająca się lub otrzymująca kapitał jest obowiązana do powiadomienia o tym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na swoim profilu informacyjnym założonym w systemie teleinformatycznym udostępnionym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w terminie 7 dni od dnia wystąpienia tych zmian.

2. Osoby ubiegające się lub otrzymujące kapitał, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe są obowiązane do udzielania, na żądanie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do kapitału.

3. Osoby ubiegające się lub otrzymujące kapitał, instytucje publiczne i organizacje pozarządowe są obowiązane do udzielania, na żądanie wojewody, wyjaśnień oraz informacji niezbędnych do realizacji obowiązków, o których mowa w art. 27 ust. 4.

4. W sytuacji gdy mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, w przypadku powzięcia informacji o zmianie miejsca zamieszkania osoby, której przyznano kapitał, powodującej zmianę właściwości wojewody, dotychczasowy wojewoda przekazuje sprawę wojewodzie właściwemu ze względu na nowe miejsce zamieszkania osoby, której przyznano kapitał. Wojewoda właściwy realizuje zadania wynikające z art. 10.

**Art. 31.** 1.<sup>9)</sup> Wnioski składa się w okresie między pierwszym dniem trzeciego miesiąca poprzedzającego miesiąc ukończenia przez dziecko 12. miesiąca życia a ostatnim dniem pierwszego miesiąca przypadającego po miesiącu ukończenia przez dziecko 12. miesiąca życia, a w przypadku wniosków na dziecko przyjęte na wychowanie, w stosunku do którego osoba, która przyjęła je na wychowanie, wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia – w okresie między pierwszym dniem trzeciego miesiąca poprzedzającego 12. miesiąc liczony od dnia, w którym osoba ta przyjęła dziecko na wychowanie i wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, a ostatnim dniem pierwszego miesiąca przypadającego po 12. miesiącu liczonym od dnia, w którym osoba ta przyjęła dziecko na wychowanie i wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia.

2. W przypadku złożenia wniosku po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1, kapitał przysługuje od miesiąca złożenia wniosku.

**Art. 32.** 1. Ustalenie prawa do kapitału następuje w terminie 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku wraz z dokumentami.

2. Wypłata przysługującego kapitału następuje nie wcześniej niż w miesiącu, od którego przysługuje prawo do kapitału.

3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca kapitał w formie bezgotówkowej na wskazany we wniosku numer rachunku płatniczego w kraju lub numer wydanego w kraju instrumentu płatniczego w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

**Art. 33.** 1. W przypadku zbiegu prawa do kapitału rodziców lub osób, które przyjęły dziecko na wychowanie i wystąpiły do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, kapitał wypłaca się odpowiednio temu z rodziców, który faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem, lub tej osobie, która przyjęła dziecko na wychowanie i wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, która faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem.

2. Jeżeli opieka nad dzieckiem jest sprawowana równocześnie przez oboje rodziców lub osoby, które przyjęły dziecko na wychowanie i wystąpiły do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia, kapitał wypłaca się temu, kto pierwszy złoży wniosek.

3. (uchylony)<sup>10)</sup>

4. (uchylony)<sup>10)</sup>

5. (uchylony)<sup>10)</sup>

<sup>9)</sup> W brzmieniu ustalonym przez art. 19 pkt 3 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

<sup>10)</sup> Przez art. 19 pkt 4 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.

**Art. 33a.**<sup>11)</sup> 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmawia przyznania prawa do kapitału, jeżeli osoba ubiegająca się o ten kapitał uniemożliwi przeprowadzenie wywiadu, o którym mowa w art. 26 ust. 1, lub nie udzieli podczas tego wywiadu wyjaśnień co do okoliczności objętych wywiadem.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w przypadku wątpliwości dotyczących spełniania warunków do otrzymywania kapitału, w szczególności warunku zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 2 ust. 2, może wezwać osobę ubiegającą się lub otrzymującą kapitał do udzielenia, w tym osobistego, wyjaśnień oraz informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do kapitału, w wyznaczonym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych terminie.

3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych pozostawia wniosek bez rozpatrzenia, jeżeli osoba, która została wezwana do udzielenia wyjaśnień lub informacji co do okoliczności mających wpływ na prawo do kapitału, w szczególności spełniania warunku zamieszkiwania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 2 ust. 2, nie udzieli tych wyjaśnień lub informacji w wyznaczonym terminie.

4. Wypłata kapitału podlega wstrzymaniu, jeżeli osoba otrzymująca kapitał odmówiła udzielenia lub nie udzieliła w wyznaczonym terminie wyjaśnień co do okoliczności mających wpływ na prawo do kapitału, w tym uniemożliwiła przeprowadzenie wywiadu, o którym mowa w art. 26 ust. 1, lub nie udzieliła podczas tego wywiadu wyjaśnień co do okoliczności objętych wywiadem.

5. W przypadku przeprowadzenia wywiadu, o którym mowa w art. 26 ust. 1, lub udzielenia wyjaśnień, o których mowa w ust. 4, kapitał wypłaca się od miesiąca, w którym przeprowadzono wywiad lub wpłynęły wyjaśnienia, do końca okresu, na jaki przyznano prawo do kapitału w wypłacanej danej osobie miesięcznej wysokości, jeżeli osoba ta spełnia warunki określone w ustawie, przy czym łączna wysokość kapitału podlega obniżeniu o miesięczną kwotę kapitału wypłacanego danej osobie za każdy miesiąc, w którym wypłata podlegała wstrzymaniu.

6. Jeżeli wznowienie wypłaty wstrzymanego kapitału nie nastąpi do końca okresu, na jaki przyznano prawo do kapitału, prawo do kapitału wygasa.

**Art. 34.** 1. Osoba, która pobrała nienależnie kapitał, jest obowiązana do jego zwrotu.

2. Za nienależnie pobrany kapitał uważa się kapitał wypłacony:

- 1) na podstawie fałszywych oświadczeń lub dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd przez osobę otrzymującą ten kapitał;
- 2) mimo braku prawa do tego kapitału;
- 3) osobie innej niż osoba uprawniona do tego kapitału z przyczyn niezależnych od organu, który przyznał ten kapitał.

3. Od kwot nienależnie pobranego kapitału są naliczane odsetki ustawowe za opóźnienie, chyba że przyznanie kapitału było następstwem błędu podmiotu realizującego zadania w zakresie tego kapitału.

4. Należności z tytułu nienależnie pobranego kapitału ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego kapitału stała się ostateczna.

5. Bieg przedawnienia przerywa:

- 1) odroczenie terminu płatności należności,
- 2) rozłożenie spłaty należności na raty,
- 3) zastosowanie środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony,
- 4) ogłoszenie upadłości dłużnika

– przy czym po przerwaniu biegu terminu przedawnienia biegnie on na nowo odpowiednio od dnia następującego po dniu odroczenia terminu płatności należności, rozłożenia spłaty należności na raty, zastosowania środka egzekucyjnego, o którym dłużnik został powiadomiony, lub ogłoszenia upadłości.

6. Decyzja o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranego kapitału nie jest wydawana, jeżeli od jego pobrania upłynęło więcej niż 2 lata.

7. Kwoty nienależnie pobranego kapitału łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie ustalone ostateczną decyzją podlegają potrąceniu z wypłacanego kapitału, dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2023 r. poz. 204), osób pobierających to dofinansowanie oraz członków ich rodzin, świadczenia wychowawczego, świadczenia dobry start oraz ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

---

<sup>11)</sup> Dodany przez art. 19 pkt 5 ustawy, o której mowa w odnośniku 5.



8. Nienależnie pobrany kapitał podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

9. Kwoty nienależnie pobranego kapitału podlegają zwrotowi łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie na rachunek bankowy wskazany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Odsetki są naliczane od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu wypłaty kapitału do dnia spłaty.

10. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może odstąpić od żądania zwrotu kwoty nienależnie pobranego kapitału łącznie z odsetkami w całości lub w części, odroczyć termin płatności albo rozłożyć na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności dotyczące sytuacji rodziny. Do nienależnie pobranego kapitału stosuje się odpowiednio przepisy art. 84 ust. 8a–8e ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009, z późn. zm.<sup>12)</sup>).

11. W przypadku śmierci osoby, która pobrała nienależnie kapitał, należności, o których mowa w ust. 2 i 9, wygasają.

**Art. 35.** 1. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000 i 2185), przy czym organem wyższego stopnia w stosunku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Do rozpoznania spraw sądowo-administracyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 259) właściwy jest wojewódzki sąd administracyjny, na którego obszarze właściwości ma miejsce zamieszkania osoba ubiegająca się lub otrzymująca kapitał.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do spraw, o których mowa w art. 27.

## Rozdział 5

### Finansowanie kapitału

**Art. 36.** 1. Kapitał, w tym koszty jego obsługi, są finansowane z budżetu państwa.

2. Do finansowania kapitału mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, z późn. zm.<sup>13)</sup>).

3. Koszty obsługi, o których mowa w ust. 1, wynoszą 1% kwoty przeznaczonej na wypłatę kapitału.

4. Zwroty nienależnie pobranych kapitałów w trakcie danego roku budżetowego nie mają wpływu na wysokość kosztów obsługi, o których mowa w ust. 3.

5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek ministra właściwego do spraw rodziny, działającego w porozumieniu z właściwymi dysponentami części budżetowych, może dokonywać przeniesień wydatków budżetowych między częściami budżetu państwa, działami, rozdziałami i paragrafami klasyfikacji wydatków, z przeznaczeniem na zadania wynikające z niniejszej ustawy.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, na wniosek Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, może dokonywać przeniesień wydatków budżetowych w ramach części, której dysponentem jest Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, z przeznaczeniem na zadania wynikające z niniejszej ustawy.

7. Wydatki zaplanowane na zadania wynikające z niniejszej ustawy, w częściach budżetowych, z wyłączeniem rezerw celowych, oraz przeniesione w trybie, o którym mowa w ust. 5 i 6, nie mogą być przeznaczane na realizację innych zadań.

**Art. 37.** 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych sporządza sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu kapitału za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku i przekazuje je drogą elektroniczną ministrowi właściwemu do spraw rodziny w terminie do dnia 15 stycznia roku następującego po roku, za który jest przekazywane sprawozdanie.

2. Sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania zadań z zakresu realizacji ustawy są przekazywane zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny.

3. Minister właściwy do spraw rodziny może, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, wystąpić do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o sporządzenie i przekazanie sprawozdań z wykonywania zadań z zakresu kapitału w innych terminach i za inne okresy niż określone w ust. 1.

<sup>12)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1079, 1115, 1265, 1933, 2185, 2476 i 2707 oraz z 2023 r. poz. 326.

<sup>13)</sup> Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 1692, 1725, 1747, 1768, 1964 i 2414.

## Rozdział 6 Zmiany w przepisach

**Art. 38–50.** (pominięte)<sup>14)</sup>

## Rozdział 7

### Przepisy przejściowe, dostosowujące i przepis końcowy

**Art. 51.** 1. Na dziecko, które ukończyło 12. miesiąc życia i nie ukończyło 36. miesiąca życia przed dniem 1 stycznia 2022 r., rodzinny kapitał opiekuńczy przysługuje w wysokości, o której mowa w art. 5 ust. 3, pomniejszonej o kwotę 500 zł za każdy miesiąc, począwszy od miesiąca, w którym dziecko ukończyło 12. miesiąc życia, a przypadający przed miesiącem, w którym niniejsza ustawa weszła w życie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób, o których mowa w art. 4 ust. 5.

**Art. 52.** 1. Przepis art. 10 ust. 4 – w zakresie, w jakim istniejące rozwiązania techniczne nie umożliwiają wojewodzie odbioru i obsługi przekazywanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokumentów, o których mowa w tym przepisie – ma zastosowanie po raz pierwszy po wdrożeniu rozwiązań technicznych umożliwiających odbiór i obsługę dokumentów.

2. Minister właściwy do spraw rodziny ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej termin wdrożenia rozwiązań technicznych, o których mowa w ust. 1.

3. Do czasu wdrożenia rozwiązań technicznych, o których mowa w ust. 1, komunikacja między Zakładem Ubezpieczeń Społecznych a wojewodą – w zakresie, w jakim istniejące rozwiązania techniczne nie umożliwiają wojewodzie odbioru i obsługi przekazywanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokumentów, o których mowa w tych przepisach – odbywa się za pomocą elektronicznych skrzynek podawczych.

**Art. 53.** 1. Podmioty prowadzące żłobki i kluby dziecięce są obowiązane, do dnia 31 marca 2022 r., do uzupełnienia danych zawartych w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych o dane, o których mowa w art. 27 ust. 4 pkt 11–14 ustawy zmienianej w art. 48.

2. Rodzice dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie dziecięcym są obowiązani do przekazania, do dnia 14 stycznia 2022 r., podmiotowi prowadzącemu odpowiednio żłobek lub klub dziecięcy następujących danych:

- 1) numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość dziecka – w przypadku gdy dziecku nie nadano numeru PESEL;
- 2) daty urodzenia rodziców;
- 3) numery i serie dokumentów potwierdzających tożsamość rodziców – w przypadku gdy rodzicom nie nadano numeru PESEL;
- 4) adres poczty elektronicznej i numer telefonu rodziców – o ile dane te uległy zmianie albo nie zostały przekazane przez rodziców dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie dziecięcym podmiotowi prowadzącemu odpowiednio żłobek lub klub dziecięcy.

3. O obowiązku przekazania danych, o których mowa w ust. 2, podmiot prowadzący odpowiednio żłobek lub klub dziecięcy zawiadamia rodziców do dnia 31 grudnia 2021 r.

4. Podmioty prowadzące żłobki i kluby dziecięce oraz minister właściwy do spraw rodziny przetwarzają dane, o których mowa w art. 27 ust. 4 pkt 11–14 ustawy zmienianej w art. 48, w celu uzupełnienia rejestru żłobków i klubów dziecięcych o te dane.

5. Przed rozpoczęciem uzupełniania danych, o którym mowa w ust. 1, podmioty prowadzące żłobki i kluby dziecięce są obowiązane do przekazania odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta właściwemu ze względu na miejsce prowadzenia żłobka lub klubu dziecięcego, za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a ustawy zmienianej w art. 48, informacji o osobach upoważnionych do przetwarzania danych, o których mowa w art. 27 ust. 4 pkt 5, 6, 8 i 10–14 ustawy zmienianej w art. 48.

**Art. 54.** 1. Podmioty zatrudniające dziennego opiekuna oraz osoby, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 48, są obowiązane, do dnia 31 marca 2022 r., do uzupełnienia danych zawartych w wykazie dziennych opiekunów oraz podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów o dane, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 9–12 ustawy zmienianej w art. 48.

---

<sup>14)</sup> Zamieszczone w obwieszczeniu.

2. Rodzice dzieci objętych opieką dziennego opiekuna są obowiązani do przekazania, do dnia 14 stycznia 2022 r., odpowiednio podmiotowi zatrudniającemu dziennego opiekuna lub osobie, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 48, następujących danych:

- 1) numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość dziecka – w przypadku gdy dziecku nie nadano numeru PESEL;
- 2) daty urodzenia rodziców;
- 3) numery i serie dokumentów potwierdzających tożsamość rodziców – w przypadku gdy rodzicom nie nadano numeru PESEL;
- 4) adres poczty elektronicznej i numer telefonu rodziców – o ile dane te uległy zmianie albo nie zostały przekazane przez rodziców dzieci objętych opieką dziennego opiekuna odpowiednio podmiotowi zatrudniającemu dziennego opiekuna lub osobie, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 48.

3. O obowiązku przekazania danych, o których mowa w ust. 2, odpowiednio podmiot zatrudniający dziennego opiekuna lub osoba, o której mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 48, zawiadamia rodziców do dnia 31 grudnia 2021 r.

4. Podmioty zatrudniające dziennego opiekuna, osoby, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 48, oraz minister właściwy do spraw rodziny przetwarzają dane, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 9–12 ustawy zmienianej w art. 48 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w celu uzupełnienia wykazu dziennych opiekunów oraz podmiotów zatrudniających dziennych opiekunów o te dane.

5. Przed rozpoczęciem uzupełniania danych, o którym mowa w ust. 1, podmioty zatrudniające dziennego opiekuna oraz osoby, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 48, są obowiązane do przekazania odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, za pomocą systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 62a ustawy zmienianej w art. 48, informacji o osobach upoważnionych do przetwarzania danych, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 9–12 ustawy zmienianej w art. 48.

**Art. 55.** Do zamówień na usługi lub dostawy udzielane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w związku z realizacją zadań związanych z określaniem warunków nabywania prawa do kapitału oraz zasad przyznawania i wypłacania tego świadczenia oraz zadań związanych z określaniem warunków nabywania prawa do oraz zasad przyznawania i wypłacania dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 48, nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.

**Art. 56.** W przypadku złożenia wniosku o ustalenie prawa do dofinansowania, o którym mowa w art. 64c ust. 1 ustawy zmienianej w art. 48, do dnia 31 maja 2022 r. prawo do dofinansowania ustala się począwszy od dnia 1 stycznia 2022 r.

**Art. 57.** Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w terminie do dnia 31 grudnia 2021 r., zamieści na swojej stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej informację o wymogach, które muszą spełniać, na potrzeby złożenia wniosku oraz załączników do tego wniosku, banki krajowe, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe świadczące usługi drogą elektroniczną oraz minister właściwy do spraw rodziny.

**Art. 58.** Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 40 w zakresie dodawanego pkt 8d w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz art. 48 pkt 1 lit. b i pkt 2–12, które wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2022 r.;
- 2) art. 48 pkt 1 lit. a, art. 53, art. 54, art. 55 i art. 57, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia<sup>15)</sup>.

---

<sup>15)</sup> Ustawa została ogłoszona w dniu 9 grudnia 2021 r.